

*Маргітуч В., аспірант
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна*

*Науковий керівник: Кубіній Н.Ю., к.е.н., проф.
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна*

ІНЖИНІРИНГ ДОВІРИ ЯК КОМПОНЕНТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО- ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Процес конструювання довіри як складової організаційно-економічного потенціалу стратегічного розвитку регіону рекомендовано здійснювати за такими напрямками:

1. Розвиток регіональної науки, яка забезпечує економічну систему щодо достовірними прогнозами майбутнього його стану і тенденцій функціонування. Наука відіграє провідну роль у формуванні довіри як економічного важеля розвитку регіону внаслідок її функціонального наповнення.

2. Освіта. Саме утворені суб'єкти, які мають певний рівень знань законів економічного життя, здатні перевести довіру з ірраціональної сфери в раціональну шляхом побудови логічних ланцюгів залежності форми і змісту певної поведінки і його результатів. Крім того, освіта є основою формування регіональної науки, яка забезпечує економіку методами управління, формами розвитку та інформацією щодо прийняття управлінських рішень та їх реалізації

3. Регіональне управління. Система управління регіональною економікою для формування довіри повинна базуватися на дотриманні наступних принципових вимог: а) впроваджувати стратегічне управління, яке орієнтоване на досягнення певних результатів в майбутньому; б) бути прозорими, тобто забезпечувати доступність до інформації в будь-якій сфері регіональної економіки та прийняті рішення. Це істотно покращує інвестиційний клімат і дозволяє знизити ризики для інвесторів; в) забезпечувати компетентність управління, а це означає, що управлінці повинні мати певні компетенції. До таких компетенцій віднесено вміння працювати з інформацією, здатність орієнтуватися в постійно мінливому світі, технологічні і технічні знання і навички, системне економічне мислення, що забезпечує прийняття ефективних і оптимальних рішень.

Запропоновані напрямки вимагають конкретних виконавців, до яких віднесено:

1. Система регіональної освіти: рекомендовано включати рівень садка і закінчувати підготовкою наукових кадрів. На всіх рівнях освіти і на всіх фахових напрямках довіру повинно проходити червоною ниткою через

навчальний процес. Для цього рекомендовано не тільки включити в освітні програми теми по довірі, а й включити в практику студентів питання оцінки та визначення способів підвищення довіри в їх професійній сфері.

2. Організації регіонального консалтингу, спрямованого на: а) розвиток сучасних форм бізнесу; в) впровадження сучасних методів управління; г) розвиток людського потенціалу; г) довіри як інституційного та економічного чинника розвитку регіональної економіки.

3. Засоби масової інформації в регіоні повинні концентрувати увагу на довірі, його необхідність в забезпеченні високої якості життя в регіоні. Саме довіра забезпечує не тільки економічну стабільність відносин, а й підвищує морально-етичний і культурний рівень регіонального співтовариства.

4. Волонтерські організації, що займаються моніторингом створення регіону довіри як складової якості життя. Довіра - це ознака громадянського суспільства, побудова якого неможливо без широкої участі тих самих громадян, для якого це суспільство створюється.

5. Організаційні механізми ведення бізнесу, що дозволяють об'єднати інтереси регіону і окремих підприємницьких структур. До таких механізмів віднесені державно-приватні партнерства, кластери за участю державного і приватного бізнесу і т.д.

6. Релігійні організації, які проповідують чесність поведінки, що є морально-етичною основою довірчого поведінки в регіональному соціумі і його економічної складової.

Системний підхід при інжинірингу довіри як складової організаційно-економічного потенціалу передбачає виявлення наявності у довіри наступних властивостей:

1. Якості, що відображають сутність і складність явища. При конструюванні довіри доцільно його розглядати як комплекс раціональних і ірраціональних очікувань поведінки навколишнього світу і окремих його елементів. Внаслідок наявності ірраціональної складової довіру віднесено до явищ підвищеної складності, діагностика якого ускладнюється багатим його формування та багатогранністю його прояви.

2. Довіра, властиве індивідууму, має тісний зв'язок з навколишнім світом, воно змінює своє якісну і кількісні характеристики під впливом зовнішнього оточення або ж навіть інформації про можливих зовнішніх трансформаціях. У зв'язку з цим певну правомірність набуває ситуаційний підхід, в рамках якого поведінка системи залежить від ситуації і фактично дії системи є відповіддю на ситуаційні зміни. При цьому слід враховувати, що ситуаційний підхід є елементом поточного управління, тоді як саме довіра в умовах мінливого світу набуває все більше риси стратегічного фактора розвитку. Прикладом тому може бути інноваційні трансформації в бізнесі, техніці, організації і т.д., довіра до яких визначається в поточному вимірі, але має стратегічну спрямованість.

3. Довіра як системне явище характеризується певним цілепокладанням, яке

проявляється в двох площинах. По-перше, воно виникає в процесі взаємодії суб'єктів, а будь-який процес передбачає наявність мети. Крім того, довіра саме по собі має певну економічну мету - знизити час і витрати на контроль за поведінкою контрагента, партнера, влади і т.п. Все це обумовлює виявлення і розміщення цілі в системі конструюванні довіри.

4. Властивості, які визначають параметри самої системи або ж її функціонування. Параметр - це величина, що служить виміру проведення системи, в нашому випадку - інжинірингу довіри. В контексті конструювання довіри виділено два критерії:

а) економічний, який виражається через показник продуктивності праці економіки, де довіра розглядається як фактор підвищення ефективності;

б) експертний - встановлюється рівень довіри в результаті опитування експертів.

Бізнес-середовище є найважливішою сферою формування довіри як в регіоні, так і всередині регіональних організацій. Довіра є на рівні підприємства - формування правил поведінки і їх обов'язкове дотримання, для чого може бути використаний Кодекс ділової етики.

Формування довіри безпосередньо пов'язано з виконавською дисципліною.

Важливим умова побудови системи довіри є діагностика соціального потенціалу регіону, який поділяється на холодний і теплий. Виходячи з цього, британські та українські дослідники стверджують, що «довіра, граючи роль фактора розвитку і посилення конкурентоспроможності, залежить від типу соціального потенціалу». Розвиток довіри підсилює холодний потенціал, який базується на інституціональних нормах функціонування регіональної економіки та її потенціалу.

Нами запропоновано в процесі формування довіри використовувати такі акції:

- для пропаганди довіри як інституту проводити конкурси, фестивалі довіри, на яких будуть нагороджувати тих учасників життя регіону, які дотримуються довіри і отримують конкретні вигоди;

- проведення тренінгів, які орієнтовані на формування довіри в колективах, групах;

- спільне створення проєктор або програм розвитку регіону, в підготовці яких беруть усі верстви регіонального суспільства;

- університет включатиме в програму досліджень тему довіри і пропагувати результати через всеукраїнські та регіональні науково-практичні конференції.

Список використаних джерел

1. Види доверия и их оценка [Текст] / Й. Алтман, Н. Ю. Кубиний // Науковий вісник Ужгородського університету : серія: Економіка; збірник наукових праць / редкол.: В.П. Мікловда, В.І. Ярема та ін. – Ужгород : Вид-во УжНУ "Говерла", 2016. – Вип. 2 (48). – С. 148–152. – Библиогр.: с.151 (7 назв). – Рез. англ.